

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدیریت بحران

مرکز چشم پزشکی علوی تبریز
۱۳۹۲

تنظیم: ریتا قربانزاده

هدف از برگزاری کلاس :

ایجاد یک نشست علمی و افزایش توان علمی پرسنل
در مرحله حاد بروز یک بحران و بالا بردن توان اجرایی و
مهارتی آنان جهت کمک رسانی به آسیب دیدگان بلایای
طبیعی و انسان ساخته می باشد .

مقدمه:

ایران در ردیف ۱۰ کشور بلاخیز دنیا قرار داشته و کمربند زلزله ۹۰ درصد خاک کشور را پوشش می دهد . بطوریکه از سال ۱۳۳۹ تاکنون ایران شاهد بیش از ۱۲ زلزله شدید و مخرب در نقاط مختلف کشور بوده است .

علاوه بر زلزله سالانه در ایران شاهد بلایای طبیعی و مخربی نظیر سیل های مهیب ، رانش زمین ، ریزش کوه و تصادفات و ... هستیم .

تحت چنین شرایطی اعضای تیم برای کسب بهترین نتیجه در مقابله با بلایا ، مستلزم انجام کار گروهی منسجم ، سازماندهی و برنامه ریزی دقیق است .

تعریف بحران :

هر واقعه برنامه‌ریزی نشده که بطور طبیعی و یا توسط بشر تهدیدات جدی را برای رفاه و سلامت عموم جامعه در بر داشته باشد و موجب اختلال در فعالیت‌ها و ایجاد ضایعات محیطی و فیزیکی مضر برای جامعه باشد.

بحران دارای آثار و تبعات بسیاری در حیطه‌های مختلف بهداشتی، اجتماعی، اقتصادی، روان‌شناختی و... می‌باشد.

مدیریت بحران :

علمي کاربردي است که بوسیله مشاهده سیستماتیک بحرانها و تجزیه و تحلیل آنها در جستجوی ابزاری است که بوسیله آنها بتوان از بروز بحرانها پیشگیری نمود ویا در صورت بروز آن، در خصوص کاهش اثرات آن آمادگی لازم، امداد رسانی سریع و به بهبودی اوضاع اقدام نمود.

مراحل مدیریت بحران: شامل فرایند پیش‌بینی، آمادگی، اقدام و بهبودی به منظور کاهش صدمات و کنترل ضایعات میباشد .

مراحل مدیریت بحران

(۱) پیش بینی یا پیشگیری: در طی این مرحله شناسایی عوامل خطر جامعه، توسعه و اجرای برنامه هایی برای جلوگیری از وقوع بحران است. مسئولیت عمومی شامل ارائه دهندگان مراقبت بهداشتی خدمات درمانی، پلیس، سازمان آتش نشانی و... میشود. برنامه های توسعه یافته در این مرحله ممکنست روی استراتژیها برای کم کردن اثرات بحران که نمیتوان از آنها جلوگیری کرد متمرکز شود.

مراحل مدیریت بحران

(۲) مرحله آمادگی: شامل بهبود جامعه و تعامل افراد و پاسخ‌هایی جهت اثرات بحران است. این مرحله زندگی بسیاری را نجات می‌دهد و شامل ارتباط و تهی سازی، رهایی و مراقبت از قربانی است و این فعالیتها بطور محلی، ناحیه ای و محلی رخ می‌دهد.

مراحل مدیریت بحران

۳) مرحله پاسخ و اقدام : بلافاصله بعد از يك واقعه انجام میشود . برنامه هاي آمادگي بسيار موثر است و هدف نجات زندگي وپيشگيري از صدمه مي باشد .

مراحل مدیریت بحران

(۴) مرحله بهبودی : فعالیتهای وظیفه ای جامعه شامل بازسازی میباشد . خانه های صدمه دیده دوباره مستقر میگردد. مشاغل ، بهداشت ، اعتبار اقتصادی جامعه و... مجددا بر میگردند .

هدف از مدیریت بحران :

-آمادگی و هماهنگی منابع برای استفاده
بهینه از آنها

- جلوگیری از ضایعات و کاهش آنها

- تأمین حمایتهای قانونی ، جبران خسارت و
بازتوانی

انواع بحران

بطورکلي انواع بحرانهاي معمول ومطرح در دنيا بدین قرار میباشند : زمین لرزه، آتشفشان ، موجهاي ناشي از زلزله ، گردبادهاي استوایي ، شکافتن زمین، آتش سوزي طبیعی جنگلها، خشکسالي، تصادفات عمده، شورشهاي اجتماعي و بحران ناشي از جنگ

وظایف رهبر تیم:

درهنگام بحران به عنوان فرمانده عملیات است.

۱- انجام ارزیابی اولیه وضعیت

۲- تعیین اقدامات قابل انجام

۳- فرخوانی افراد و اطمینان از صحت و سلامت آنها

۴- بررسی وسایل و تجهیزات

۵- تقسیم کار نحوه استفاده از نیروهای داوطلب

مردمی در محل

۶- تهیه گزارش

۷- ارتباط با سازمانهای مسئول و به طور کل هدایت

عملیات طبق دستورالعملهای داده شده و تشخیص

فردی است.

برنامه های قبل از وقوع بحران :

- برگزاری جلسات منظم
- ترسیم سامانه فرماندهی حادثه
- انتخاب اعضای کمیته بحران
- پیگیری تصمیمات اتخاذ شده در جلسات قبلی
- برگزاری مانورهای آموزشی و ایجاد آمادگی مرکز درمانی برای پذیرش مصدومین به دلیل بحرانی شدن وضعیت
- تامین منابع مالی مورد نیاز
- قبل از شروع بحران ، هشدار توسط دولت و موسسات وابسته ، به مردم داده میشود . بطور مثال هشدار در مورد وقوع سیل ، زلزله ، خشکسالی و مواردی از این قبیل ، پس از هشدار منطقه های مسکونی تخلیه شده و افراد تغییر مکان میدهند .

برنامه های حین وقوع :

-تشکیل اضطراري کمیته بحران و ارزیابی وضعیت
حادثه

- انجام اقدامات ضروري و اجرايي نمودن سامانه
فرماندهي حادثه

-هماهنگي بين کليه واحدها

-هماهنگي با ستاد مرکزي مدیریت بحران استان

برنامه های پس از وقوع بحران

امداد و نجات
ارزیابی خسارت وارده
برآورد منابع از دست رفته و بازگشت به حالت
عادی

مقابله با بحران:

مقابله با بحران شامل در نظر گرفتن موارد زیر است :

- سیستم تشکیلاتی و سازمانی مدیریت بحران
- برنامه ریزی
- کاربرد بهینه از منابع
- استفاده از تخصصهای لازم
- آموزش

بایسپاس از توجه شما